

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (S. Ghercavii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Iu. Grosu, A. Ciobanu, A. Garbuz)

Î N C H E I E R E

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Aurel Rotari și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Aurel Rotari împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” cu privire la obligarea încheierii acordului de livrare a energiei termice,

împotriva încheierii din 04 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Aurel Rotari și a

încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Aurel Rotari împotriva hotărârii din 28 septembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 01 februarie 2018, Aurel Rotari și AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” au depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” cu privire la obligarea încheierii acordului de livrare a energiei termice (f.d.2).

Prin încheierea din 13 februarie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de Aurel Rotari și AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” împotriva SA „CET-Nord” cu privire la obligarea încheierii acordului de livrare a energiei termice. S-a comunicat reclamanților despre necesitatea prezentării actelor de constituire și înregistrare a AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, a copiei cererii de chemare în judecată cu actele anexate pentru pîrît și a traducerii în limba de stat a cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor, acordîndu-le un termen de 7 zile din momentul primirii prezentei încheieri (f.d.3-4).

Prin încheierea din 12 martie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de Aurel Rotari și AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” împotriva SA „CET-Nord” cu

privire la obligarea încheierii acordului de livrare a energiei termice (f.d.7).

Prin decizia din 15 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a respins recursul declarat de AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” și s-a admis recursul declarat de Aurel Rotari. S-au casat parțial încheierea din 13 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central și încheierea din 12 martie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central, în latura de a nu da curs și în latura restituirii cererii de chemare în judecată depusă de Aurel Rotari cu restituirea cauzei la rejudecare (f.d.27-30).

Prin hotărârea din 28 septembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Aurel Rotari împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” cu privire la obligarea încheierii acordului de livrare a energiei termice (f.d.60).

La 18 octombrie 2019 Aurel Rotari a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 28 septembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.62).

La 30 ianuarie 2019 Aurel Rotari a depus cerere de apel motivată, în limba rusă (f.d.72-75).

Prin încheierea din 04 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Aurel Rotari, apelantului fiindu-i acordat termen până la data de 27 februarie 2019, ora 16:00 pentru prezentarea apelului în limba de stat sau în limba pe care o cunoaște, dar însoțită de traducere în limba română, explicându-i-se apelantului că în cazul în care nu se va conforma indicațiilor instanței de apel, cererea de apel va fi restituită fără examinare (f.d.76-77).

Prin încheierea din 12 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit cererea de apel depusă de Aurel Rotari împotriva hotărârii din 28 septembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central, din motivul neînlăturării neajunsurilor indicate în încheierea din 04 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți (f.d.80).

La 29 martie 2019, Aurel Rotari a declarat recurs împotriva încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Bălți și a încheierii din 04 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierilor recurate (f.d.83-85).

Examinând recursul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi restituit, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

Art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează elementele pe care trebuie să le conțină o cerere de recurs.

Astfel, instanța de recurs reține că la 01 februarie 2018, Aurel Rotari și AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” au depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” cu privire la obligarea încheierii acordului de livrare a energiei termice (f.d.2).

Prin hotărârea din 28 septembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Aurel Rotari împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” cu privire la obligarea încheierii acordului de livrare a

energiei termice (f.d.60).

La 18 octombrie 2019 Aurel Rotari a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 28 septembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.62).

La 30 ianuarie 2019 Aurel Rotari a depus cerere de apel motivată, în limba rusă (f.d.72-75).

Prin încheierea din 04 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Aurel Rotari, apelantului fiindu-i acordat termen până la data de 27 februarie 2019, ora 16:00 pentru prezentarea apelului în limba de stat sau în limba pe care o cunoaște, dar însoțită de traducere în limba română, explicându-i-se apelantului că în cazul în care nu se va conforma indicațiilor instanței de apel, cererea de apel va fi restituită fără examinare (f.d.76-77).

Prin încheierea din 12 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit cererea de apel depusă de Aurel Rotari împotriva hotărârii din 28 septembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, din motivul neînlăturării neajunsurilor indicate în încheierea din 04 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți (f.d.80).

La 29 martie 2019, Aurel Rotari și AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” au declarat recurs împotriva încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Bălți și a încheierii din 04 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care au solicitat admiterea recursului și casarea încheierilor recurate (f.d.83-85).

În context, Colegiul observă că Aurel Rotari și AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” au depus cererea de recurs într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea cererii de recurs în limba de stat.

Colegiul relevă că prin hotărârea din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești.

Curtea a notat că conform art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din data de 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În lumina celor indicate, Colegiul menționează că unul dintre principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea nr. 514 din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească.

În particular, prevederile art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incluse în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, și anume cu Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina hotărârii din data de 05 decembrie 2013 a Curții Constituționale, urmează a fi înțeleasă ca limba

română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publicului toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu cunosc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, Colegiul concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, urmează ca aceasta să fie însoțită de traducerea în limba de stat, ori în caz contrar este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Mai mult, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea în limba de stat a cererilor înaintate instanței din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura dreptul participanților la proces de a lua cunoștință de actele și lucrările dosarului, cât și de a vorbi în judecată prin interpret, în cazul când aceștia nu cunosc limba de stat.

Astfel, deoarece cererea de recurs depusă de Aurel Rotari și AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) Cod de procedură civilă, Colegiul ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Aurel Rotari și AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” împotriva încheierii din 04 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți și a încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de Aurel Rotari și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” împotriva încheierii din 04 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți și a încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Aurel Rotari împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” cu privire la obligarea încheierii acordului de livrare a energiei termice.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan